Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (drugo vijeće)

7. travnja 2022.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Oporezivanje – Članci 63. i 65. UFEU-a – Slobodno kretanje kapitala – Ograničenja – Porez na prihod pravnih osoba – Oslobođenje investicijskih fondova od poreza – Uvjeti za oslobođenje od poreza – Uvjet koji se odnosi na osnivanje fonda u skladu s ugovornim odnosom”

U predmetu C-342/20,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Helsingin hallinto-oikeus (Upravni sud u Helsinkiju, Finska), odlukom od 9. srpnja 2020., koju je Sud zaprimio 23. srpnja 2020., u postupku

A SCPI

uz sudjelovanje:

Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö,

SUD (drugo vijeće),

u sastavu: A. Arabadjiev, predsjednik prvog vijeća, u svojstvu predsjednika drugog vijeća, I. Ziemele (izvjestiteljica), T. von Danwitz, P. G. Xuereb i A. Kumin, suci,

nezavisni odvjetnik: H. Saugmandsgaard Øe,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za finsku vladu, u početku H. Leppo, A. Laine i S. Hartikainen, a zatim H. Leppo i A. Laine, u svojstvu agenata,

– za Europsku komisiju, u početku W. Roels i I. Koskinen, a zatim W. Roels, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 6. listopada 2021.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: finski

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članaka 49., 63. i 65. UFEU-a.

2 Zahtjev je upućen u okviru postupka koji je A SCPI, društvo francuskoga prava, pokrenulo u pogledu prethodnog poreznog mišljenja Verohallinta (Porezna uprava, Finska) od 13. lipnja 2019. u vezi s oporezivanjem prihodâ od najamnine i dobiti od otuđenja nekretnina koje se nalaze u Finskoj te dionica društava vlasnika nekretnina koje se nalaze u Finskoj, a koje je društvo A ostvarilo u poreznim razdobljima 2019. i 2020. (u daljnjem tekstu: mišljenje od 13. lipnja 2019.).

Pravni okvir

Pravo Unije

3 Člankom 1. stavcima 1. do 3. Direktive 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) (SL 2009., L 302, str. 32.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 3., str. 213. i ispravci SL 2014., L 281, str. 10. i SL 2014., L 288, str. 6.) predviđa se:

„1. Ova Direktiva primjenjuje se na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) koji su osnovani na teritoriju država članica.

2. Za potrebe ove Direktive, i podložno članku 3., UCITS označuje subjekt:

(a) čiji je jedini cilj zajedničko ulaganje sredstava, prikupljenih od javnosti, u prenosive vrijednosne papire ili u drugu likvidnu financijsku imovinu, navedenu u članku 50. stavku 1., te koji posluje prema načelu razdiobe rizika; i

(b) čiji se udjeli, na zahtjev imatelja udjela, otkupljuju ili isplaćuju, izravno ili neizravno, iz imovine tog subjekta. Radnje koje UCITS poduzima kako bi osigurao da se tržišna vrijednost njegovih udjela ne razlikuje značajno od njihove neto vrijednosti imovine smatraju se ekvivalentnima takvom otkupu ili isplati.

Države članice mogu dopustiti da se UCITS sastoji od nekoliko investicijskih dijelova.

3. Društva iz stavka 2. mogu biti osnovana u skladu s ugovornim odnosom (kao investicijski fondovi kojima upravljaju društva za upravljanje), uzajamnim odnosom (kao uzajamni investicijski fondovi) ili u skladu sa statutom (društva za investicije).

[…]”

4 Člankom 2. stavcima 1. i 2. Direktive 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010 (SL 2011., L 174, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 6., str. 47.) određuje se:

„1. Sukladno stavku 3. ovog članka i članku 3., ova se Direktiva primjenjuje na:

(a) UAIF-e u EU koji upravljaju s jednim ili više [alternativnih investicijskih fondova (AIF-a)] bez obzira jesu li takvi AIF-i AIF-i u EU ili AIF-i izvan EU;

(b) UAIF-e izvan EU koji upravljaju s jednim ili više AIF-a u EU; i

(c) UAIF-e izvan EU koji trguju jednim ili više AIF-a u Uniji, bez obzira na to jesu li takvi AIF-i AIF-i u EU ili AIF-i izvan EU.

2. U smislu stavka 1. sljedeće je irelevantno:

(a) je li AIF otvorenog ili zatvorenog tipa;

(b) je li AIF osnovan u skladu s ugovornim odnosom, uzajamnim odnosom, u skladu sa statutom ili ima neki drugi pravni oblik;

(c) pravna struktura UAIF-a.”

5 U skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (a) te direktive:

„[…] primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) ‚AIF-i’ znači subjekti za zajednička ulaganja, uključujući njihovi investicijski dijelovi koji:
i. prikupljaju sredstva od brojnih ulagatelja s namjerom da ih ulože u skladu s utvrđenom politikom ulaganja u korist tih ulagatelja; i
ii. ne zahtijevaju odobrenje za rad u skladu s člankom 5. Direktive 2009/65/EZ”.

Finsko pravo

6 U skladu s člankom 3. točkom 4. tuloverolakija (1535/1992) (Zakon o porezu na dohodak (1535/1992)) od 30. prosinca 1992., kako je izmijenjen Zakonom br. 528/2019 od 12. travnja 2019. (u daljnjem tekstu: Zakon o porezu na dohodak), u smislu tog zakona „subjekt” je, među ostalim, dioničko društvo, investicijski fondovi i posebni investicijski fondovi.

7 U skladu s člankom 9. prvim stavkom točkom 2. Zakona o porezu na dohodak, fizičke osobe koje tijekom poreznog razdoblja nemaju domicil u Finskoj i inozemni subjekti obvezni su plaćati porez na prihode koje ostvare u Finskoj.

8 Članak 10. tog zakona određuje:

„Prihodi ostvareni u Finskoj uključuju:

1) prihode od nekretnina koje se nalaze u Finskoj ili od prostora, ostvarene na temelju dionica finskih dioničkih stambenih društava ili drugih dioničkih društava, odnosno, na temelju članstva u finskoj stambenoj ili drugoj zadruzi;

[…]

6) dividende, višak koji je ostvarila zadruga ili drugi prihod koji je usporediv s time, a koji je ostvarilo finsko dioničko društvo, zadruga ili drugi subjekt, te udjele u dobiti finske grupe;

[…]

10) dobit ostvarenu otuđenjem nekretnine koja se nalazi u Finskoj ili od dionica ili udjela u finskom stambenom dioničkom društvu, nekom drugom dioničkom društvu ili zadruzi, u kojem se više od 50 % ukupne imovine sastoji od jedne ili više nekretnina koje se nalaze u Finskoj.”

9 U prvom, drugom, četvrtom i sedmom stavku članka 20.a navedenog zakona, primjenjivog od 1. siječnja 2020., predviđa se:

„Investicijski fondovi u smislu članka 2. prvog stavka točke 2. iz poglavlja 1. sijoitusrahastolakija (213/2019) (Zakon o investicijskim fondovima (213/2019)) i s njima usporedivi otvoreni inozemni investicijski fondovi koji su osnovani na temelju ugovornog odnosa, a koji imaju barem 30 imatelja udjela, oslobođeni su od poreza na dohodak.

Odredbe iz prvog stavka koje se odnose na oslobođenje investicijskih fondova od poreza primjenjuju se i na posebne investicijske fondove u smislu članka 1. drugog stavka iz poglavlja 2. vaihtoehtorahastojen hoitajista annettu lakija (162/2014) (Zakon o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova (162/2014)) i na usporedive posebne inozemne investicijske fondove koji se osnivaju na temelju ugovornog odnosa ako su ti fondovi otvoreni i imaju barem 30 imatelja udjela.

[…]

Oslobođenje posebnog investicijskog fonda od poreza u smislu članka 1. drugog stavka iz poglavlja 2. Zakona o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova, odnosno usporedivog posebnog investicijskog inozemnog fonda osnovanog na temelju ugovornog odnosa, koji svoja sredstva uglavnom ulaže u nekretnine i vrijednosne papire koji se odnose na nekretnine na način naveden u članku 4. poglavlju 16.a navedenog zakona, uvjetovano je time da taj fond imateljima svojih udjela godišnje dodijeli barem tri četvrtine dobiti ostvarene u poreznom razdoblju, ne uzimajući pritom u obzir neostvarena povećanja vrijednosti.

[…]

Ako se investicijski ili posebni investicijski fond sastoji od dvaju ili više investicijskih dijelova, na te se dijelove primjenjuju odredbe o investicijskim fondovima ili posebnim investicijskim fondovima.”

Glavni postupak i prethodno pitanje

10 Društvo A je društvo za ulaganje u nekretnine s promjenjivim kapitalom, osnovano u skladu s francuskim pravom, koje ulaže u nekretnine koje se nalaze na europodručju, a iznajmljuju se poduzetnicima. Kao alternativni investicijski fond u smislu članka 4. stavka 1. točke (a) Direktive 2011/61, društvo A podliježe nadzoru Autorité des marchés financiersa (Nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala, Francuska).

11 Društvo A Asset Management SAS, pojednostavljeno dioničko društvo osnovano u skladu s francuskim pravom, upravlja društvom A i donosi sve odluke u vezi s njim. Ta dva društva imaju svoje registrirano sjedište u Francuskoj i nemaju nijednu poslovnu jedinicu u Finskoj.

12 Ulagači koji su upisali udjele društva A na godišnjoj razini ostvaruju prinos koji odgovara neto najamnini i drugim financijskim prihodima koje ostvari društvo A. Glavna skupština tog društva odlučuje o raspodjeli dobiti.

13 Društvo A je u Francuskoj porezno transparentan subjekt koji ne podliježe porezu na dohodak. Ulagatelji su ti koji su obveznici poreza na prihode stečene od prinosa iz udjela društva A i od prodaje ili otkupa tih udjela.

14 Društvo A je u lipnju 2019. namjeravalo potpisati ugovor o kupnji dionica dvaju uzajamnih dioničkih društava za poslovanje nekretninama sa sjedištem u Finskoj, koja su vlasnici dviju poslovnih nekretnina koje se nalaze u toj državi članici i koje je društvo A planiralo iznajmljivati tijekom najmanje pet godina. Društvo A planiralo je realizirati i druga takva ulaganja u nekretnine ili izravno steći nekretnine u Finskoj.

15 Kako bi doznalo oporezuju li se prihodi i dobit iz tih ulaganja u Finskoj, društvo A poreznoj je upravi podnijelo zahtjev za obvezujuće prethodno porezno mišljenje za porezna razdoblja 2019. i 2020.

16 Porezna je uprava mišljenjem od 13. lipnja 2019. u pogledu poreznog razdoblja 2019. smatrala da se za društvo A, na temelju poreznih odredaba na snazi tijekom tog poreznog razdoblja, moglo, zbog njegovih bitnih obilježja, smatrati da je u situaciji usporedivoj sa situacijom investicijskog fonda u smislu članka 3. točke 4. Zakona o porezu na dohodak. Ta je uprava stoga smatrala da su prihodi koje društvo A ostvari u Finskoj, a koji potječu od najma ili prodaje nekretnina koje se nalaze u toj državi članici te od otuđenja dionica dioničkih društava vlasnika nekretnina koje se nalaze u toj državi članici, oslobođeni od poreza na dohodak.

17 Suprotno tomu, kad je riječ o poreznom razdoblju 2020., porezna je uprava smatrala, na temelju izmjena Zakona o porezu na dohodak primjenjivih od 1. siječnja 2020., da društvo A, kao društvo s promjenjivim kapitalom, nije trebalo izjednačiti s investicijskim fondom osnovanim u skladu s ugovornim odnosom iz članka 20.a navedenog zakona, nego s dioničkim društvom osnovanim u skladu s finskim pravom.

18 Posljedično, ta je uprava smatrala da se, tijekom poreznog razdoblja 2020., prihodi koje je društvo A ostvarilo u Finskoj i koji potječu od najma ili prodaje nekretnina koje se nalaze u toj državi članici te od otuđenja dionica dioničkih društava vlasnika nekretnina koje se nalaze u toj državi članici, oporezuju u Finskoj na temelju članka 10. točaka 1., 6. i 10. te članka 20.a prvog stavka Zakona o porezu na dohodak.

19 Društvo A je Helsingin hallinto-oikeusu (Upravni sud u Helsinkiju, Finska), sudu koji je uputio zahtjev, podnijelo tužbu protiv mišljenja od 13. lipnja 2019. zbog toga što se njime odbilo priznati oslobođenje od poreza u odnosu na prihode od nekretnina, koji potječu iz Finske, tijekom poreznog razdoblja 2020. U okviru te tužbe društvo A ističe da je članak 20.a Zakona o porezu na dohodak u suprotnosti s pravom Unije i smatra da su, neovisno o tome što je osnovano u skladu sa statutom, kako je predviđeno francuskim zakonodavstvom o investicijskim fondovima, njegova funkcionalna obilježja usporediva s onima finskog investicijskog fonda oslobođenog od poreza na dohodak.

20 Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö (Tijelo za zaštitu prava primatelja poreznih prihoda, Finska) smatra da se, u nedostatku usklađivanja oblika u kojima se mogu osnivati subjekti za zajednička ulaganja na razini Unije i pravila o oporezivanju njihovih prihoda, nacionalne mjere kojima se uređuje oporezivanje subjekata za zajednička ulaganja i oblici, načini funkcioniranja ili djelatnosti tih subjekata mogu razlikovati od jedne do druge države članice. Smatra da društvo A ne ispunjava uvjete predviđene u članku 20.a četvrtom stavku Zakona o porezu na dohodak da bi se moglo koristiti oslobođenjem od poreza na dohodak, kojim se to oslobođenje od poreza dodjeljuje samo fondovima osnovanim na temelju ugovora.

21 Sud koji je uputio zahtjev utvrđuje da iz odluke od 13. lipnja 2019. proizlazi da se, zbog stupanja na snagu, od 1. siječnja 2020., članka 20.a Zakona o porezu na dohodak, društvo A više ne može izjednačavati s finskim investicijskim fondom oslobođenim od poreza na dohodak, nego se ubuduće njegovi prihodi od nekretnina ostvareni u Finskoj oporezuju.

22 Sud koji je uputio zahtjev navodi da iz pripremnih akata koji su prethodili donošenju članka 20.a Zakona o porezu na dohodak proizlazi da je namjera nacionalnog zakonodavca bila, među ostalim, da precizno utvrdi slučajeve u kojima se inozemni fond mora izjednačiti s finskim fondom oslobođenim od poreza, neovisno o tome je li riječ o investicijskom fondu ili posebnom investicijskom fondu, a sve u svrhu poboljšanja predvidljivosti oporezivanja, povećanja pravne sigurnosti i uklanjanja administrativnih opterećenja.

23 Smatra i da je i nacionalni zakonodavac, time što je finske i inozemne fondove stavio u isti položaj, želio osigurati nenarušeno tržišno natjecanje. Mišljenja je da je, u nedostatku definicije pojma investicijskog fonda, opća priroda nacionalnih poreznih odredaba, u prošlosti, doprinosila olakšavanju izjednačavanja inozemnih fondova s finskim investicijskim fondovima, iako potonji nisu nužno, u inozemstvu, uživali jednak tretman, nego su čak podlijegali strožem zakonodavstvu.

24 Prema mišljenju tog suda, izmjenama koje je donio zakonodavac ne nastoji se dovesti u pitanje pravilo u skladu s kojim porezni tretman u Finskoj ovisi o pravnom obliku ulagačkog instrumenta, nego porezno zakonodavstvo učiniti preciznijim kad je riječ o situaciji fondova osnovanih u skladu s ugovornim odnosom, bez obzira na to jesu li rezidentni ili nerezidentni, a da se pritom primjena oslobođenja od poreza ipak ne proširi na druge oblike subjekata za zajednička ulaganja. Taj sud naglašava i da se, u skladu s finskim zakonodavstvom koje se primjenjuje na investicijske fondove, investicijski fondovi mogu osnovati samo na temelju ugovora.

25 Sud koji je uputio zahtjev stoga smatra da mora odgovoriti na pitanje o tome treba li se društvo A, za potrebe poreznog razdoblja 2020., izjednačiti s finskim investicijskim fondovima oslobođenima od poreza na prihode ostvarene Finskoj ili ono treba platiti porez po odbitku na prihode od najamnine i na dobiti od djelatnosti u vezi s nekretninama u toj državi članici.

26 Konkretno, taj se sud pita protivi li se člancima 49., 63. i 65. UFEU-a članak 20.a Zakona o porezu na dohodak, u skladu s kojim se samo otvoreni inozemni investicijski fondovi, osnovani na temelju ugovornog odnosa, izjednačavaju s finskim investicijskim fondovima oslobođenima od poreza na dohodak tako da se, na primjer, investicijski fondovi osnovani u obliku društva, kao što je to društvo A, više ne mogu, nakon stupanja na snagu članka 20.a Zakona o porezu na dohodak, izjednačavati s finskim investicijskim fondovima oslobođenima od poreza.

27 U tim je okolnostima Helsingin hallinto-oikeus (Upravni sud u Helsinkiju) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Treba li članke 49., 63. i 65. UFEU-a tumačiti na način da im se protivi nacionalno zakonodavstvo u skladu s kojim se isključivo inozemni otvoreni investicijski fondovi osnovani na temelju ugovornog odnosa mogu izjednačiti s finskim investicijskim fondom koji je oslobođen od poreza na dohodak, zbog čega inozemni investicijski fondovi, koji prema pravnom obliku nisu osnovani na temelju ugovornog odnosa, u Finskoj podliježu plaćanju poreza po odbitku iako između situacije tih investicijskih fondova i situacije finskih investicijskih fondova nema drugih značajnih objektivnih razlika?”

O prethodnom pitanju

Uvodne napomene

28 Najprije valja istaknuti to da se glavni postupak odnosi na mogućnost tužitelja iz glavnog postupka – koji je alternativni investicijski fond u smislu Direktive 2011/61, koji je u Francuskoj osnovan u obliku društva koje nije obveznik poreza na dohodak i na koje se u toj državi članici primjenjuje sustav porezne transparentnosti – da u Finskoj ostvaruje oslobođenje od poreza na dohodak u odnosu na prihode od najamnine i dobiti od otuđenja nekretnina te dionica dioničkih društava za poslovanje nekretninama, stečenih u toj državi članici.

29 U skladu s mišljenjem od 13. lipnja 2019., navedeni su prihodi, oslobođeni od poreza tijekom poreznog razdoblja 2019., postali oporezivi za porezno razdoblje 2020. zbog stupanja na snagu članka 20.a Zakona o porezu na dohodak i to, osobito, uzimajući u obzir činjenicu da tužitelj iz glavnog postupka nije osnovan u skladu s ugovornim odnosom, nego u skladu sa statutom.

30 Nadalje, valja pojasniti da, u skladu s objašnjenjima koja je pružila finska vlada, s jedne strane, pojam „investicijski fond”, u smislu Zakona o investicijskim fondovima (213/2019), označava samo UCITS u smislu Direktive 2009/65, koji je osnovan u skladu s ugovornim odnosom. Pojam „posebni investicijski fond”, u smislu Zakona o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova (162/2014), označava jedan od pravnih oblika alternativnih investicijskih fondova iz Direktive 2011/61 te se također odnosi samo na fondove osnovane u skladu s ugovornim odnosom. S druge strane, alternativni investicijski fond, u smislu Direktive 2011/61, može se u Finskoj osnovati i u skladu sa statutom i može ulagati u nekretnine a da se pritom ipak ne koristi oslobođenjem od poreza predviđenim u članku 20.a Zakona o porezu na dohodak.

31 Naposljetku, u skladu s člankom 20.a četvrtim stavkom Zakona o porezu na dohodak, oslobođenje od poreza na dohodak dodjeljuje se posebnom investicijskom fondu, u smislu Zakona o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova (162/2014), odnosno usporedivom posebnom inozemnom investicijskom fondu, osnovanom na temelju ugovornog odnosa, koji svoja sredstva

uglavnom ulaže u nekretnine i vrijednosne papire koji se odnose na nekretnine, pod uvjetom da taj fond svojim imateljima udjela godišnje raspodijeli barem tri četvrtine dobiti ostvarene u poslovnoj godini a da se pritom ne uzimaju u obzir neostvarena povećanja vrijednosti.

32 Ne izjašnjavajući se o tome je li društvo A poštovalo taj uvjet u vezi s minimalnom godišnjom raspodjelom dobiti, sud koji je uputio zahtjev ističe da je situacija tog društva usporediva sa situacijom rezidentnog investicijskog fonda, osim činjenice da je osnovano u skladu sa statutom. Prethodno se pitanje odnosi isključivo na potonji element.

33 Stoga valja smatrati da sud koji je uputio zahtjev svojim pitanjem u biti pita treba li članke 49., 63. i 65. UFEU-a tumačiti na način da im se protivi nacionalno zakonodavstvo kojim se – time što se njime korištenje oslobođenjem od poreza u odnosu na prihode od najamnine i na dobit od otuđenja nekretnina ili dionica društava koja su vlasnici nekretnina ograničava samo na investicijske fondove osnovane u skladu s ugovornim odnosom – iz korištenja tim oslobođenjem isključuje nerezidentni alternativni investicijski fond osnovan u skladu sa statutom, iako potonji fond, koji se u državi članici u kojoj ima sjedište koristi sustavom porezne transparentnosti, nije obveznik poreza na dohodak u toj državi članici.

Primjenjiva sloboda kretanja

34 Budući da se prethodno pitanje odnosi istodobno na odredbe UFEU-a o slobodi poslovnog nastana i slobodnom kretanju kapitala, valja utvrditi o kojoj je slobodi riječ u glavnom postupku (presuda od 6. ožujka 2018., SEGRO i Horváth, C-52/16 i C-113/16, EU:C:2018:157, t. 52. i navedena sudska praksa).

35 U tom pogledu, iz ustaljene sudske prakse proizlazi da, kako bi se utvrdilo je li nacionalno zakonodavstvo obuhvaćeno jednom ili drugom temeljnom slobodom zajamčenom UFEU-om, valja uzeti u obzir predmet propisa o kojem je riječ (presuda od 16. prosinca 2021., UBS Real Estate, C-478/19 i C-479/19, EU:C:2021:1015, t. 28. i navedena sudska praksa).

36 Kada predmet tog zakonodavstva ne omogućuje utvrditi je li ono uglavnom obuhvaćeno člankom 49. UFEU-a ili člankom 63. UFEU-a, Sud, kako bi utvrdio ulazi li situacija u glavnom postupku u područje jedne ili druge odredbe, mora uzeti u obzir činjenične elemente konkretnog predmeta (presuda od 11. lipnja 2020., KOB, C-206/19, EU:C:2020:463, t. 25. i navedena sudska praksa).

37 Usto, kada se nacionalna mjera odnosi ujedno i na slobodno pružanje usluga i na slobodno kretanje kapitala, Sud ispituje predmetnu mjeru načelno samo s obzirom na jednu od tih dviju sloboda, ako se u okolnostima glavnog postupka pokaže da je jedna od njih posve sporedna u odnosu na drugu te da joj može biti pridružena (vidjeti po analogiji presudu od 30. travnja 2020., Société Générale, C-565/18, EU:C:2020:318, t. 19. i navedenu sudsku praksu).

38 U ovom slučaju, nacionalno zakonodavstvo o kojem je riječ u glavnom postupku odnosi se na oslobođenje od poreza dodijeljeno investicijskim fondovima osnovanima u skladu s ugovornim odnosom, koji ponajprije ulažu u nekretnine ili u vrijednosne papire koji se odnose na nekretnine.

39 Međutim, kao prvo, kad je riječ o ulaganjima u nekretnine, prema ustaljenoj sudskoj praksi nacionalne mjere koje se odnose na transakcije kojima nerezidenti obavljaju takva ulaganja na državnom području države članice mogu potpadati pod članak 49. UFEU-a, koji se odnosi na slobodu poslovnog nastana, i pod članak 63. UFEU-a, koji se odnosi na slobodno kretanje kapitala (presuda od 16. prosinca 2021., UBS Real Estate, C-478/19 i C-479/19, EU:C:2021:1015, t. 29.).

40 Naime, s jedne strane, kretanje kapitala podrazumijeva transakcije kojima nerezidenti izvršavaju ulaganja u nekretnine na području neke države članice, kao što to proizlazi iz nomenklature kretanja kapitala iz Priloga I. Direktivi Vijeća 88/361/EEZ od 24. lipnja 1988. za provedbu članka 67. Ugovora (SL 1988., L 178, str. 5.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 10., svezak 3., str. 7.), pri čemu ta nomenklatura i dalje ima indikativnu vrijednost za definiranje pojma kretanja kapitala (presuda od 6. ožujka 2018., SEGRO i Horváth, C-52/16 i C-113/16, EU:C:2018:157, t. 56. i navedena sudska praksa).

41 S druge strane, pravo stjecanja, iskorištavanja i raspolaganja nekretninama na području druge države članice, koje nužno nadopunjuje slobodu poslovnog nastana, dovodi prilikom svoje provedbe do kretanja kapitala (presuda od 16. prosinca 2021., UBS Real Estate, C-478/19 i C-479/19, EU:C:2021:1015, t. 30. i navedena sudska praksa).

42 S obzirom na to, kako bi se mogle primijeniti odredbe o pravu poslovnog nastana, načelno je potrebno da je osigurana trajna prisutnost u državi članici domaćinu i, u slučaju stjecanja i posjedovanja nekretnina, da je upravljanje tom imovinom aktivno (presuda od 14. rujna 2006., Centro di Musicologia Walter Stauffer, C-386/04, EU:C:2006:568, t. 19.).

43 Međutim, u konkretnom slučaju, iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da društvo A ne raspolaže ni poslovnim prostorima ni drugim poslovnim jedinicama u Finskoj iz kojih bi, makar djelomično, upravljalo svojim ulaganjima u nekretnine u Finskoj ili donosilo odluke o potonjima.

44 Kao drugo, kad je riječ o sudjelovanju u vlasničkom kapitalu društava kapitala, iz ustaljene sudske prakse Suda proizlazi da porezni tretman dividendi koje isplaćuju takva društva može biti predmet ne samo članka 63. UFEU-a nego i članka 49. UFEU-a (vidjeti u tom smislu presudu od 20. rujna 2018., EV, C-685/16, EU:C:2018:743, t. 33. i navedenu sudsku praksu).

45 S tim je u vezi Sud već zauzeo stajalište prema kojem nacionalni zakoni koji se primjenjuju samo na udjele koji omogućuju izvršavanje konkretnog utjecaja na odluke nekog trgovačkog društva ili određivanje njegovih djelatnosti spadaju u područje primjene članka 49. UFEU-a, koji se odnosi na slobodu poslovnog nastana. Nasuprot tomu, nacionalne odredbe koje se primjenjuju na udjele koji se stječu samo radi financijskog ulaganja, bez namjere izvršavanja utjecaja na upravljanje i kontrolu nad poduzećem, moraju se razmotriti isključivo s obzirom na slobodno kretanje kapitala (presuda od 13. ožujka 2014., Bouanich, C-375/12, EU:C:2014:138, t. 28. i navedena sudska praksa).

46 Međutim, kao što je to navedeno u točki 38. ove presude, predmet zakonodavstva o kojemu je riječ u glavnom postupku je porezni tretman prihoda koji potječu iz ulaganja u nekretnine, a koja poduzimaju subjekti za zajednička ulaganja.

47 Ne isključujući iz svojeg područja primjene situacije koje potpadaju pod slobodu poslovnog nastana, to se zakonodavstvo odnosi na ulaganja poduzeta radi financijskog ulaganja, bez namjere izvršavanja utjecaja na upravljanje i kontrolu nad poduzećem. Ono, slijedom toga, može odlučujuće utjecati na slobodno kretanje kapitala. Eventualna ograničenja slobode poslovnog

nastana koja proizlaze iz navedenog propisa čine neizbježnu posljedicu ograničenja slobodnog kretanja kapitala i stoga ne opravdavaju autonomno ispitivanje tog propisa s obzirom na članak 49. UFEU-a (vidjeti u tom smislu presudu od 16. prosinca 2021., UBS Real Estate, C-478/19 i C-479/19, EU:C:2021:1015, t. 33. i navedenu sudsku praksu).

48 S obzirom na prethodno navedeno, nacionalnu mjeru o kojoj je riječ u glavnom postupku treba ispitati isključivo u pogledu članaka 63. i 65. UFEU-a.

Postojanje ograničenja slobodnog kretanja kapitala

49 Iz ustaljene sudske prakse proizlazi da mjere zabranjene člankom 63. stavkom 1. UFEU-a, kao ograničenja kretanja kapitala, uključuju mjere koje su takve naravi da mogu odvratiti nerezidente od ulaganja u državi članici ili pak rezidente te države članice od ulaganja u drugim državama (presude od 30. travnja 2020., Société Générale, C-565/18, EU:C:2020:318, t. 22. i navedena sudska praksa i od 16. prosinca 2021., UBS Real Estate, C-478/19 i C-479/19, EU:C:2021:1015, t. 36. i navedena sudska praksa).

50 Konkretno, nepovoljniji tretman prihoda uplaćenih nerezidentnim subjektima za zajednička ulaganja u jednoj državi članici u odnosu na tretman rezerviran za prihode rezidentnih subjekata za zajednička ulaganja može odvratiti društva sa sjedištem u državi članici različitoj od navedene države članice od ulaganja u tu državu članicu i, slijedom navedenog, predstavlja ograničenje slobodnog kretanja kapitala načelno zabranjeno člankom 63. UFEU-a (vidjeti u tom smislu presudu od 13. studenoga 2019., College Pension Plan of British Columbia, C-641/17, EU:C:2019:960, t. 49. i navedenu sudsku praksu).

51 Oslobođenje od oporezivanja prihoda koje ostvari rezidentni subjekt za zajednička ulaganja čini takav nepovoljniji tretman, dok prihodi koje ostvari nerezidentni subjekt za zajednička ulaganja podliježu konačnom porezu po odbitku (vidjeti u tom smislu presudu od 13. studenoga 2019., College Pension Plan of British Columbia, C-641/17, EU:C:2019:960, t. 50.).

52 U ovom se slučaju nacionalnim zakonodavstvom o kojem je riječ uvodi različit tretman, i to ne s obzirom na državu rezidentnosti subjekta za zajednička ulaganja nego s obzirom na pravni oblik navedenog subjekta. Naime, samo se subjekti za zajednička ulaganja koji su osnovani u skladu s ugovornim odnosom mogu koristiti oslobođenjem od poreza u uvjetima predviđenima tim zakonodavstvom.

53 U skladu s tekstom članka 20.a četvrtog stavka Zakona o porezu na dohodak, čini se da se uvjet koji se odnosi na osnivanje fonda u skladu s ugovornim odnosom odnosi samo na inozemne fondove. Međutim, kao što to ističu sud koji je uputio zahtjev i finska vlada, investicijski fondovi i posebni investicijski fondovi mogu se u skladu s finskim pravom osnovati samo u skladu s ugovornim odnosom, tako da je oslobođenje od poreza predviđeno navedenom odredbom rezervirano za subjekte za zajednička ulaganja osnovane u skladu s ugovornim odnosom, neovisno o državi rezidentnosti tih subjekata.

54 U tom pogledu valja istaknuti da nacionalni propis koji se bez razlike primjenjuje na rezidentne i nerezidentne gospodarske subjekte može predstavljati ograničenje slobodnog kretanja kapitala. Naime, iz sudske prakse Suda proizlazi da čak i razlikovanje koje se temelji na objektivnim kriterijima može stvarno nepovoljno djelovati na prekogranične situacije (vidjeti presude od 30. siječnja 2020., Köln-Aktienfonds Deka, C-156/17, EU:C:2020:51, t. 55. i navedenu sudsku praksu i od 16. prosinca 2021., UBS Real Estate, C-478/19 i C-479/19, EU:C:2021:1015, t. 39.)

55 To je osobito tako kada nacionalni propis koji se bez razlike primjenjuje na rezidentne i nerezidentne gospodarske subjekte porezne pogodnosti daje samo u situacijama u kojima subjekt ispunjava uvjete ili obveze koje su po svojoj prirodi ili stvarno svojstvene nacionalnom tržištu, tako da ih mogu ispuniti samo gospodarski subjekti prisutni na nacionalnom tržištu, a nerezidentni gospodarski subjekti koji imaju usporediva obilježja u pravilu ih ne ispunjavaju (presude od 30. siječnja 2020., Köln-Aktienfonds Deka, C-156/17, EU:C:2020:51, t. 56. i navedena sudska praksa i od 16. prosinca 2021., UBS Real Estate, C-478/19 i C-479/19, EU:C:2021:1015, t. 40.).

56 Kao što je to istaknuto u točki 53. ove presude, investicijski fondovi i posebni investicijski fondovi mogu se u Finskoj osnovati samo u skladu s ugovornim odnosom.

57 Doduše, budući da pravo Unije nije usklađeno u tom pogledu, države članice slobodno utvrđuju pravni oblik u skladu s kojim se na njihovu državnom području mogu osnovati fondovi.

58 Radi poticanja upotrebe posredovanja subjekata za zajednička ulaganja, države članice slobodne su također predvidjeti poseban sustav oporezivanja koji se primjenjuje na te subjekte i na dividende i druge prihode koje oni primaju kao i definirati materijalne i formalne pretpostavke koje moraju biti ispunjene kako bi se ostvarilo pravo obuhvaćenosti takvim sustavom (vidjeti u tom smislu presudu od 30. siječnja 2020., Köln-Aktienfonds Deka, C-156/17, EU:C:2020:51, t. 43. i navedenu sudsku praksu).

59 Usto, slobodno kretanje kapitala ne može se razumjeti na način da je država članica dužna prilagoditi svoja porezna pravila s obzirom na porezna pravila druge države članice kako bi u svim situacijama osigurala oporezivanje koje uklanja svaku nejednakost koja proizlazi iz nacionalnih poreznih zakonodavstava, s obzirom na to da odluke koje porezni obveznik donese u pogledu ulaganja u drugoj državi članici za njega mogu biti, ovisno o slučaju, više ili manje povoljne, odnosno nepovoljne (presude od 7. studenoga 2013., K, C-322/11, EU:C:2013:716, t. 80. i navedena sudska praksa i od 30. siječnja 2020., Köln-Aktienfonds Deka, C-156/17, EU:C:2020:51, t. 72.).

60 Međutim, kao što je to, u biti, u točkama 53. i 54. svojeg mišljenja istaknuo nezavisni odvjetnik, kada država članica predvidi poreznu pogodnost u korist određenih subjekata za zajednička ulaganja, uvjeti u skladu s kojim se ta pogodnost dodjeljuje ne smiju činiti ograničenje slobodnog kretanja kapitala (vidjeti u tom smislu presudu od 30. siječnja 2020., Köln-Aktienfonds Deka, C-156/17, EU:C:2020:51, t. 46.).

61 Međutim, uzimajući u obzir izostanak usklađivanja spomenutog u točki 57. ove presude, slobodno kretanje kapitala bilo bi lišeno svojih učinaka ako bi nerezidentni subjekt za zajednička ulaganja, osnovan u skladu s pravnim oblikom koji je dopušten ili se zahtijeva zakonodavstvom države članice u kojoj ima sjedište i u kojoj posluje u skladu s navedenim zakonodavstvom, bio lišen porezne pogodnosti u drugoj državi članici u kojoj ulaže samo na temelju činjenice da njegov pravni oblik ne odgovara pravnom obliku koji se zahtijeva za subjekte za zajednička ulaganja u toj državi članici.

62 Tu ocjenu ne dovodi u pitanje okolnost da se, u skladu s objašnjenjima finske vlade, u Finskoj dopušta osnivanje alternativnih investicijskih fondova, u smislu Direktive 2011/61, u skladu sa statutom i da ti fondovi imaju pravo ulagati u nekretnine, pri čemu se ipak ne mogu koristiti oslobođenjem od poreza predviđenim u članku 20.a Zakona o porezu na dohodak.

63 Naime, subjekti za zajednička ulaganja sa sjedištem u Finskoj mogu imati pravni oblik koji im omogućava korištenje oslobođenjem od poreza, dok nerezidentni subjekti za zajednička ulaganja podliježu uvjetima koji se zahtijevaju zakonodavstvom države članice u kojoj se nalazi njihovo sjedište.

64 Stoga, iako uvjet u vezi s osnivanjem u skladu s ugovornim odnosom ne čini uvjet koji mogu ispuniti samo rezidentni subjekti za zajednička ulaganja, navedenim se uvjetom potonjima ipak daje prednost u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja osnovane u skladu sa statutom, na temelju zakonodavstva države članice u kojoj se nalazi njihovo sjedište.

65 Iz toga slijedi da takvo zakonodavstvo može odvratiti nerezidentne subjekte za zajednička ulaganja od toga da ulažu u nekretnine u Finskoj i stoga čini ograničenje slobodnog kretanja kapitala koje je, načelno, zabranjeno člankom 63. UFEU-a.

66 S obzirom na tu činjenicu, u skladu s člankom 65. stavkom 1. točkom (a) UFEU-a, odredbe članka 63. UFEU-a ipak ne narušavaju pravo država članica da primjenjuju odgovarajuće odredbe svojeg poreznog zakonodavstva kojima se pravi razlika između poreznih obveznika koji nisu u istom položaju u pogledu mjesta boravišta ili mjesta ulaganja svojeg kapitala.

67 Iz ustaljene sudske prakse Suda proizlazi da se članak 65. stavak 1. točka (a) UFEU-a, s obzirom na to da predstavlja odstupanje od temeljnog načela slobodnog kretanja kapitala, mora usko tumačiti. Prema tome, ta se odredba ne može tumačiti u smislu da je svako porezno zakonodavstvo koje uključuje razlikovanje poreznih obveznika prema mjestu boravišta ili državi u kojoj ulažu svoj kapital automatski u skladu s Ugovorom (presuda od 26. veljače 2019., X (Društva posrednici sa sjedištem u trećim državama), C-135/17, EU:C:2019:136, t. 60. i navedena sudska praksa).

68 Naime, razlike u tretmanu dopuštene člankom 65. stavkom 1. točkom (a) UFEU-a ne smiju – prema stavku 3. tog članka – biti sredstvo proizvoljne diskriminacije ili prikrivenog ograničenja. Sud je tako presudio da takve razlike u tretmanu mogu biti dopuštene samo ako se odnose na situacije koje nisu objektivno usporedive ili, u suprotnom slučaju, ako su opravdane važnim razlogom u općem interesu (presuda od 26. veljače 2019., X (Društva posrednici sa sjedištem u trećim državama, C-135/17, EU:C:2019:136, t. 61. i navedena sudska praksa).

Postojanje objektivno usporedivih situacija

69 Iz sudske prakse Suda proizlazi da usporedivost situacije s prekograničnim elementom i unutarnje situacije u državi članici treba ispitivati vodeći računa o svrsi predmetnih nacionalnih odredaba te o njihovu predmetu i sadržaju (presuda od 16. prosinca 2021., UBS Real Estate, C-478/19 i C-479/19, EU:C:2021:1015, t. 47. i navedena sudska praksa).

70 Usto, samo se relevantni kriteriji razlikovanja utvrđeni predmetnim propisom moraju uzeti u obzir kako bi se ocijenilo odražava li različit tretman koji proizlazi iz takvog propisa situacije koje su objektivno različite (presuda od 16. prosinca 2021., UBS Real Estate, C-478/19 i C-479/19, EU:C:2021:1015, t. 48. i navedena sudska praksa).

71 U ovom slučaju, finska vlada navodi, s jedne strane, da je cilj oslobođenja od poreza predviđenog u članku 20.a Zakona o porezu na dohodak izbjegavanje dvostrukog oporezivanja prihoda koji potječu od ulaganja i nastojanje da porezni tretman ulaganja izvršenih posredstvom fonda bude jednak tretmanu izravnih ulaganja. U skladu s tom odredbom, porezni tretman određen je pravnim oblikom subjekta i ovisi o tome provodi li se oporezivanje kako na razini subjekta tako i

na razini njegova vlasnika, kao što je to slučaj kad je riječ o dioničkim društvima, ili do oporezivanja dolazi samo na razini vlasnika, kao što je to slučaj kad je riječ o komanditnim društvima, investicijskim fondovima i posebnim investicijskim fondovima.

72 S druge strane, ta vlada ističe da subjekt za zajednička ulaganja osnovan u skladu sa statutom i posebni investicijski fond finskog prava, osnovan u skladu s ugovornim odnosom, nisu u usporedivoj situaciji, uzimajući u obzir cilj zaštite ulagača u slučaju stečaja fondova, koji se nastoji postići Zakonom o investicijskim fondovima (213/2019) i Zakonom o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova (162/2014).

73 Međutim, u tom pogledu kao prvo treba istaknuti da, u pogledu ciljeva kojima se nastoji izbjeći dvostruko oporezivanje prihoda od ulaganja i porezno tretirati ulaganja izvršena neizravnim putem, posredstvom fonda, na jednak način kao i izravna ulaganja, to što je subjekt za zajednička ulaganja osnovan u skladu sa statutom ne stavlja ga nužno u situaciju koja je različita od one subjekta za zajednička ulaganja osnovanog u skladu s ugovornim odnosom.

74 Naime, takvi se ciljevi mogu postići i kada je subjekt za zajednička ulaganja osnovan u skladu sa statutom, ali se u državi članici u kojoj se nalazi njegovo sjedište koristi oslobođenjem od poreza na dohodak ili sustavom porezne transparentnosti.

75 Taj je element, uostalom, potvrđen i okolnošću koju ističe finska vlada, a to je da, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, alternativni investicijski fond osnovan u skladu sa statutom podrazumijeva oporezivanje dohodaka kako na razini tog fonda tako i na razini ulagačâ, dok u pogledu fonda osnovanog u skladu s ugovornim odnosom do oporezivanja dolazi samo na razini ulagača.

76 Kao drugo, kad je riječ o razmatranjima finske vlade u vezi s većom zaštitom ulagača koja navodno proizlazi iz osnivanja investicijskog fonda u skladu s ugovornim odnosom, treba istaknuti da, iako se tim razmatranjima iznose razlozi za koje je moguće da su naveli nacionalnog zakonodavca da zahtijeva da se rezidentni investicijski fondovi osnivaju u tom obliku, takva razmatranja ne omogućavaju da se na objektivan način razlikuju subjekti za zajednička ulaganja osnovani u skladu s ugovornim odnosom od onih osnovanih u drugom pravnom obliku, a u pogledu oslobođenja od poreza na dohodak dodijeljenog člankom 20.a Zakona o porezu na dohodak.

77 Stoga valja smatrati da se, u pogledu nacionalnih odredaba čiji je predmet oslobođenje od poreza kojim se nastoji porezno izjednačiti ulaganja posredstvom fonda s izravnim ulaganjima, nerezidentni subjekt za zajednička ulaganja, koji je osnovan u skladu sa statutom i koristi se oslobođenjem od poreza na dohodak ili sustavom porezne transparentnosti u svojoj državi rezidentnosti, nalazi u situaciji koja je usporediva sa situacijom rezidentnog investicijskog fonda osnovanog u skladu s ugovornim odnosom.

78 U tim okolnostima valja ispitati može li se ograničenje uspostavljeno zakonodavstvom o kojem je riječ u glavnom postupku opravdati važnim razlozima u općem interesu.

Postojanje važnog razloga u općem interesu

79 Valja podsjetiti na to da se, u skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda, ograničenje slobodnog kretanja kapitala može dopustiti ako je opravdano važnim razlozima u općem interesu, u mjeri u kojoj je prikladno za jamčenje ostvarenja postavljenog cilja i ako ne prekoračuje ono što je nužno za njegovo ostvarenje (presuda od 16. prosinca 2021., UBS Real Estate, C-478/19 i C-479/19, EU:C:2021:1015, t. 60. i navedena sudska praksa).

80 U ovom slučaju, iz navoda suda koji je uputio zahtjev, a koji se odnose na pripremne akte članka 20.a Zakona o porezu na dohodak, proizlazi da je navedena odredba donesena u svrhu poboljšanja predvidljivosti oporezivanja, povećanja pravne sigurnosti, uklanjanja administrativnih opterećenja i osiguranja nenarušenog tržišnog natjecanja između rezidentnih i nerezidentnih investicijskih fondova.

81 Finska vlada ističe da je ograničavanje oslobođenja od poreza predviđenog u članku 20.a Zakona o porezu na dohodak na posebne investicijske fondove osnovane u skladu s ugovornim odnosom opravdano važnim razlozima u općem interesu koji se odnose na učinkovitost poreznog nadzora i naplate poreza kao i na potrebu osiguranja usklađenosti poreznog sustava.

82 Ta vlada naglašava da se tom odredbom, pod preciznim i nediskriminirajućim uvjetima, odstupa od općeg pravila o oporezivanju posebnih investicijskih fondova, čime se omogućuje osiguravanje učinkovitosti poreznog nadzora i naplate poreza.

83 Kad je riječ o usklađenosti poreznog sustava, navedena vlada ističe da se oslobođenje od poreza predviđeno navedenom odredbom odnosi na posebne investicijske fondove u smislu finskog zakonodavstva i na sve s njima izjednačene inozemne fondove. Fond osnovan u obliku društva bit će izjednačen s finskim dioničkim društvom, koje također podliježe porezu na prihod koji potječe iz djelatnosti ulaganja.

84 U tom pogledu valja napomenuti, kao prvo, da u skladu s načelom pravne sigurnosti u područjima obuhvaćenima pravom Unije pravna pravila država članica moraju biti oblikovana nedvosmisleno kako bi se osobama o kojima je riječ omogućilo poznavanje njihovih prava i obveza na jasan i precizan način te nacionalnim sudovima omogućilo osiguranje njihova poštovanja (presuda od 15. travnja 2021., Finanzamt für Körperschaften Berlin, C-868/19, neobjavljena, EU:C:2021:285, t. 50. i navedena sudska praksa).

85 Međutim, kao što je to istaknuo nezavisni odvjetnik u točkama 97. i 99. svojeg mišljenja, ciljem pravne sigurnosti ne može se opravdati ograničenje sloboda kretanja. Naime, kad bi to bio slučaj, države članice mogle bi nametati takva ograničenja, sve dok su ona uobličena na nedvosmislen način.

86 Kao drugo, kad je riječ o cilju kojim se nastoji osigurati nenarušeno tržišno natjecanje između rezidentnih i nerezidentnih investicijskih fondova, on bi doveo do prihvaćanja toga da je nepovoljan porezni tretman subjekata za zajednička ulaganja osnovanih u skladu sa statutom opravdan činjenicom da, u drugim državama članicama, ti subjekti imaju povoljniji tretman od onog koji se primjenjuje na finske investicijske fondove osnovane u skladu s ugovornim odnosom.

87 Međutim, iz ustaljene sudske prakse Suda proizlazi da nepovoljan porezni tretman protivan jednoj od temeljnih sloboda nije moguće opravdati postojanjem drugih poreznih pogodnosti, čak i ako se pretpostavi da te pogodnosti postoje (presuda od 9. listopada 2014., van Caster, C-326/12, EU:C:2014:2269, t. 31. i navedena sudska praksa).

88 Kao treće, kad je riječ o nužnosti jamčenja učinkovitosti poreznog nadzora, na koju se poziva finska vlada, takva nužnost čini važan razlog od općeg interesa koji može opravdati ograničenje slobode kretanja kapitala (vidjeti u tom smislu presudu od 9. listopada 2014., van Caster, C-326/12, EU:C:2014:2269, t. 46. i od 22. studenoga 2018., Huijbrechts, C-679/17, EU:C:2018:940, t. 36.). Isto tako, potreba osiguranja učinkovite naplate poreza čini legitiman cilj kojim se može opravdati ograničenje temeljnih sloboda (presuda od 22. studenoga 2018., Sofina i dr., C-575/17, EU:C:2018:943, t. 67.).

89 Međutim, da bi se osigurala učinkovitost poreznog nadzora, porezna uprava može zahtijevati od poreznog obveznika da podnese dokaze koje ona smatra potrebnima za ocjenu pitanja jesu li ispunjeni uvjeti propisani predmetnim zakonodavstvom za dodjelu porezne pogodnosti i, posljedično, treba li dodijeliti zatraženu pogodnost (vidjeti po analogiji presudu od 27. siječnja 2009., Persche, C-318/07, EU:C:2009:33, t. 54.), kao i da bi se osigurala učinkovita naplata poreza.

90 U pogledu administrativnog opterećenja koje bi porezna uprava države članice nadležne za oporezivanje morala snositi zbog mogućnosti da porezni obveznici podnose informacije radi dokazivanja da su navedeni uvjeti ispunjeni, valja istaknuti da administrativne poteškoće nisu same po sebi dovoljno opravdanje za prepreku slobodnom kretanju kapitala (vidjeti u tom smislu presudu od 9. listopada 2014., van Caster, C-326/12, EU:C:2014:2269, t. 56. i navedenu sudsku praksu).

91 Kao četvrto, Sud je već presudio da potreba očuvanja usklađenosti poreznog sustava može opravdati zakonodavstvo kojim se ograničavaju temeljne slobode (presuda od 16. prosinca 2021., UBS Real Estate, C-478/19 i C-479/19, EU:C:2021:1015, t. 65. i navedena sudska praksa).

92 Međutim, da bi argument utemeljen na tom opravdanju bio uspješan, u skladu s ustaljenom sudskom praksom, treba utvrditi postojanje izravne veze između odnosne porezne pogodnosti i naknade za tu pogodnost u obliku određene porezne obveze, pri čemu izravan karakter te veze treba ocijeniti s obzirom na cilj predmetnog propisa (presuda od 16. prosinca 2021., UBS Real Estate, C-478/19 i C-479/19, EU:C:2021:1015, t. 66. i navedena sudska praksa).

93 U ovom slučaju, finska vlada nije dokazala da je porezna pogodnost dodijeljena investicijskim fondovima osnovanima u skladu s ugovornim odnosom kompenzirana određenim poreznim davanjem, čime bi se opravdalo isključenje nerezidentnih subjekata za zajednička ulaganja osnovanih u skladu sa statutom iz korištenja tom pogodnosti.

94 Uzimajući u obzir prethodno navedeno, na prethodno pitanje treba odgovoriti tako da članke 63. i 65. UFEU-a treba tumačiti na način da im se protivi nacionalno zakonodavstvo kojim se – time što se njime korištenje oslobođenjem od poreza u odnosu na prihode od najamnine i na dobit od otuđenja nekretnina ili dionica društava koja su vlasnici nekretnina ograničava samo na investicijske fondove osnovane u skladu s ugovornim odnosom – iz korištenja tim oslobođenjem isključuje nerezidentni alternativni investicijski fond osnovan u skladu sa statutom, iako potonji fond, koji se u državi članici u kojoj ima sjedište koristi sustavom porezne transparentnosti, nije obveznik poreza na dohodak u toj državi članici.

Troškovi

95 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (drugo vijeće) odlučuje:

Članke 63. i 65. UFEU-a treba tumačiti na način da im se protivi nacionalno zakonodavstvo kojim se – time što se njime korištenje oslobođenjem od poreza u odnosu na prihode od najamnine i na dobit od otuđenja nekretnina ili dionica društava koja su vlasnici nekretnina ograničava samo na investicijske fondove osnovane u skladu s ugovornim odnosom – iz korištenja tim oslobođenjem isključuje nerezidentni alternativni investicijski fond osnovan u skladu sa statutom, iako potonji fond, koji se u državi članici u kojoj ima sjedište koristi sustavom porezne transparentnosti, nije obveznik poreza na dohodak u toj državi članici.

Potpisi